

RUSKON KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT, luonnos

1. LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § **Tavoite**

Ympäristönsuojelumääräykset annetaan täydentämään ympäristönsuojelulakia (527/2014) ja siihen liittyviä asetuksia. Tavoite on ympäristön pilaantumisen ennaltaehkäisy sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen. Perusteena ovat nimenomaan paikalliset olosuhteet.

Ympäristönsuojelulain perusteella annettavat valtioneuvoston tai ympäristöministeriön ympäristönsuojelua koskevat asetukset ovat säädösteknisistä syistä usein hyvin yleisluontoisia. Tämän vuoksi on perusteltua antaa niitä täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä paikallisia määräyksiä, joissa voidaan mahdollisimman hyvin ottaa huomioon myös paikalliset olosuhteet ja esimerkiksi ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet.

Määräyksissä viitataan ympäristönsuojelulakiin, jonka 2 luvun ”Yleiset velvollisuudet, periaatteet ja kiellot” ovat tavoitteiden ja määräysten soveltamisen kannalta olennaisia. Säännöksissä on mm. määritelty ympäristön pilaantumisen käsite, yleiset periaatteet ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa, toiminnanharjoittajan selvillä olovelvollisuus sekä maaperän, pohjaveden ja meren pilaamiskiellot.

2 § **Määräysten antaminen ja valvonta**

- 2.1 Ympäristönsuojelulain 202 §:n 1 momentin mukaan toimivalta määräysten antamiseen on kunnalla, jota edustaa kunnan valtuusto.
- 2.2. Ympäristönsuojelulain 22 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelulain hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ruskon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.
- 2.3. Ruskon kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta voi siirtää toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin ympäristönsuojelulain 22 §:ssä ja kuntien ympäristönsuojelulain hallinnosta annetun lain 7 §:ssä on säädetty.

3 § **Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin**

- 3.1 Ympäristönsuojelulain 202 §:n nojalla annettavat ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa pääosin koko kunnan alueella. Joillekin erityisalueille, kuten pohjavesialueelle ja ranta-alueelle on lisäksi annettu erillisiä määräyksiä.
- 3.2 Ympäristönsuojelulain 202 §:n 2 momentissa rajataan ympäristönsuojelumääräysten sääntelyalaa siten, että määräykset eivät voi koskea luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa. Määräykset eivät voi myöskään koskea koeluontoista toimintaa, poikkeuksellisia tilanteita, pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä, puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

- 3.3 Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia sääntöjä ovat jätehuoltomääräykset ja rakennusjärjestys. Ympäristönsuojelumääräykset ovat säädöshierarkkisesti samantasoisia muiden kunnallisten säännösten kanssa. Koska ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelullisin perustein, tulee niissä annettua parempaan ympäristönsuojelulliseen tulokseen tai tasoon johtavaa määräystä noudattaa, vaikka samasta asiasta olisikin määrätty muussa kunnallisessa säännöksessä.
- 3.4 Ympäristönsuojelumääräykset sitovat yksityisten henkilöiden, yritysten ja yhteisöjen ohella myös viranomaisia. Siten kunnan muiden viranomaisten tulee päätöksissään ottaa huomioon, mitä kyseistä asiasta on ympäristönsuojelumääräyksissä säädetty.

4 § Paikalliset olosuhteet

Määräykseen on otettu ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet, joille annetaan niitä erikseen koskevia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Vesistön määritelmä perustuu vesilakiin (587/2011).

Ranta-alueella tarkoitetaan sellaista rannan osaa, jolle sijoittuvalla rakentamisella on välitöntä vaikutusta vesistöön. Vesiensuojelun kannalta rantaan sijoittuva ranta-alue on syytä määrittää riittävän leveäksi rantarakentamisesta vesistöön kohdistuvan kuormituksen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Ranta-alueille on annettu määräyksiä jätevesien käsittelystä.

Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Kielto on ehdoton eikä sen vastaiselta toiminnalta edellytetä konkreettista pilaantumisen aiheutumista, vaan jo pilaantumisen vaaran aiheuttaminen on kielletty. Pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi erityismääräykset 1- ja 2-luokan pohjavesialueilla ovat perusteltuja. Ruskon kunnan alueella on yhteensä 5 pohjavesialuetta, joista 4 kuuluu luokkaan 1 (veden hankintaa varten tärkeä pohjavesialue) ja yksi luokkaan 2 (veden hankintaan soveltuva pohjavesialue). Kahdella pohjavesialueella on pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemejä, jotka ovat suoraan riippuvaisia pohjavedestä (luokka E).

Pohjavesialue	tunnus	luokka
Karevansuo	0248151	1E
Antintalo	0270451	1
Munittula	0285351	2E
Lassinvuori	0290601	1
Kangenmiekka	0290602	1

Pohjavesien suojelemiseksi ympäristönsuojelumääräyksissä on annettu määräyksiä koskien mm. jätevesien käsittelyä, maalämpöjärjestelmien sijoittamisesta, öljy- ja muiden kemikaalisäiliöiden kunnossapidosta ja tarkastamisesta sekä jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa.

2. LUKU JÄTEVEDET JA VESIENSUOJELU

5 § Jätevesien käsittely jätevesiviemäriin liittymättömillä kiinteistöillä

- 5.1 Ympäristönsuojelumääräyksillä täsmennetään ympäristönsuojelulain 155 §:n yleistä

puhdistamisvelvollisuutta sekä valtioneuvoston antamaa ympäristönsuojelulain 154 b § mukaista asetusta talousjätevesien käsittelystä. Tämän lisäksi määräyksillä pyritään ehkäisemään ympäristönsuojelulain 5 § 2 mom. määriteltyä ympäristön pilaantumista. Määräyksissä rajoitetaan talousjätevesien johtamista ympäristöön.

- 5.2 Perustason puhdistusvaatimuksen täyttäminen ei ranta-alueella ole riittävä vesistöön kohdistuvan kuormituksen vähentämiseksi. Puhdistettu talousjätevesi sisältää ravinteiden lisäksi myös muita vesistön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita, kuten raskasmetalleja, lääkkeitä ja ulosteperäisiä mikrobeja.

Puhdistusmenetelmä on valittava sen mukaan, mikä tontin muoto ja maaperän rakenteen mukaan on toimivin. Pohjaveden korkeus on tarkistettava ennen maasuodattimen tai imeytyskentän perustamista. Jätevesijärjestelmä on rakennettava niin, että sen puhdistustuloksia voidaan tarvittaessa mitata.

Jätevesienkäsittelyjärjestelmien lupamenettelyssä menetellään maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 126 a § sekä hajavesiasetuksen (155/2017) mukaisesti.

- 5.3 Ympäristönsuojelulain 155 § 2 mom. mukaan muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamattomina maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Poikkeus puhdistamisvelvollisuudesta on voimassa pesuvesien osalta, jos niiden määrä on vähäinen. Tällainen tilanne on esimerkiksi silloin, kun vesijohtoon ei ole kiinnitetty vesilaitteita tai käyttövesi joudutaan kantamaan. Tällöin ei myöskään ole tarpeellista soveltaa seuraavassa 5.4 kohdassa esitettyjä jätevesien purkupaikkaa koskevia suojaetäisyyksiä.

- 5.4 Jätevesien maaperäkäsittelylaitteistojen sekä purkupaikan sijoittamisen etäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia sekä terveydensuojelullisia ja toisaalta niillä voidaan ehkäistä muuta ympäristönsuojelulain 5 § 2 mom. määriteltyä pilaantumista, esimerkiksi mahdollisia hajuhaittoja. Horisontaalisen etäisyyden lisäksi tulee määräyksissä olla säädetyt jätevesien puhdistuslaitteistojen sijaintia suhteessa vedenpinnan korkeuteen. Laitteistot tulee rakentaa sellaisille paikoille ranta-alueille, että veden tulvakorkeudenkin aikana puhdistuslaitteisto toimii normaalisti eivätkä tulvavedet pääse jätevesien käsittelylaitteistoihin.

Olemassa olevien kiinteistöjen osalta maaperäkäsittelylaitteistojen ja purkupaikkojen muuttaminen vastaamaan etäisyysvaatimuksia saattaa olla teknisesti erittäin hankala toteuttaa ja muutostöistä voi aiheutua huomattavia kustannuksia, minkä vuoksi on perusteltua edellyttää yleisesti etäisyysvaatimusten noudattamista vain ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisen jälkeen tapahtuvalta rakentamiselta.

Mikäli aiemmin toteutetuista jäteveden käsittelyratkaisuista aiheutuu ympäristöhaittoja, voidaan niihin yksittäistapauksissa puuttua valvonnan yhteydessä ympäristönsuojelulain 155 § ja 160 § sekä terveydensuojelulain 51 § nojalla.

- 5.5 Kiinteistön haltijan huolehtimisvelvollisuus ja puhdistuslaitteiden ja tehon tarkastusvelvollisuus perustuvat ympäristönsuojelulain 6 ja 5 § yleisiin periaatteisiin ja velvollisuuksiin sekä talousjätevesien käsittelyä koskevaan asetukseen.

Ympäristönsuojelulain 6 § mukainen selvilläolovelvollisuus on laaja ja se koskee kaikkia ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittajia. Säännös liittyy ympäristönsuojelulain 155 § 1 mom. 3 kohtaan, jonka mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä sen aiheuttavan kiellettyä pilaantumista.

Käytännössä määräys merkitsee, että ympäristönsuojeluviranomainen voisi velvoittaa kiinteistön haltijan selvittämään puhdistuslaitteiden toiminnan tehon, jos on perusteltu epäily siitä, että jäteveden käsittelylaitteistot eivät vastaa asetettuja vaatimuksia ja siitä voi aiheutua ympäristönsuojelulain 5 § määriteltyä pilaantumista.

- 5.6 Saostussäiliöiden tyhjentäminen säännöllisesti varmistaa jätevesien käsittelyjärjestelmän toimivuuden. Liian harvoin tyhjennetyt saostussäiliöt aiheuttavat mm. maaperäpuhdistamojen tukkeutumisen. Tukkeutunut maaperäpuhdistamo ei puhdistaa jätevesiä, eikä tukkeutunutta puhdistamoja voi korjata, vaan se on rakennettava uudestaan.

Tyhjennyksen jälkeen saostussäiliöt on tarvittaessa täytettävä puhtaalla vedellä, jotta saostussäiliö toimii niin kuin se on suunniteltu myös heti tyhjennyksen jälkeen. Pinnalla kelluva kiintoaine jää säiliöön, eikä pääse kulkeutumaan eteenpäin järjestelmässä. Täyttöveden ei tarvitse olla juomakelpoista vettä, vaan täyttöön käy esimerkiksi talousvesikäytöstä poistetun kaivon vesi tai puhdas ja roskaton pintavesi.

Saostussäiliöiden täyttäminen vedellä on erityisen tärkeää, jotta voidaan estää kiintoaineen pääsy maapuhdistamoiden jako- ja imeytysputkistoihin.

Liete ja umpikaivojen jäte on kuljetettava ja käsiteltävä siten kuin siitä säädetään jätelaissa (646/2011) tai sen nojalla. Ympäristönsuojelumääräyksissä ei voida antaa lain vastaisia määräyksiä. Saostuskaivolietteen ainoa mahdollinen toimituspaikka on lain mukaan joko jätevedenpuhdistamo tai laitos, jolla on ympäristölupa lietteen käsittelyyn.

6 § Jätevesien johtaminen pohjavesi- ja ranta-alueella

- 6.1 Puhdistettukin jätevesi sisältää ravinteiden lisäksi esimerkiksi ulosteperäisiä mikrobeja, lääkeainejäämiä, raskasmetallijäämiä ja muita vastaavia aineita, jotka voivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen riskin sekä vaarantaa pohjaveden laadun.

Ympäristönsuojelulain 17 § säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Jotta kyse olisi pilaamiskiellon vastaisesta toiminnasta, edellytyksenä ei ole, että toiminnasta aiheutuisi konkreettista pilaantumista vaan jo pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminto on pilaamiskiellon vastaista.

Erillisen saunan peseytymisessä syntyvät jätevedet voidaan katsoa pääosin sellaisiksi vesiksi, ettei niiden katsota aiheuttavan pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

- 6.2 Ranta-alueella jätevesien johtaminen ojaan tai imeyttäminen maahan saattaa aiheuttaa vastaavanlaista pilaantumista kuin niiden johtaminen suoraan vesistöön, jolloin yleensä edellytyksenä on ympäristöluvan hakeminen. Ympäristönsuojelulain 5 § määritellyn pilaantumisen ehkäisemiseksi on ranta-alueella perusteltua kieltää käymälävesien ojaan johtaminen tai maahan imeyttäminen. Määräys on yhteneväinen Ruskon kunnan

rakennusjärjestyksen kanssa.

Kun muut kuin käymälävedet eli pesuvedet puhdistetaan ympäristönsuojelumääräyksissä osoitetulla tavalla ja noudatetaan etäisyysvaatimuksia, ei ojaan johtamisen tai maahan imeyttämisen voida katsoa aiheuttavan pilaantumista. Vaatimus koskee vastaavalla tavalla kuin pohjavesialueilla, välittömästi vain määräysten hyväksymisen jälkeen toteutettavaa rakentamista.

- 6.3 Vesistön hyvän ekologisen tilan saavuttamisen/tilan huononemisen välttämisen vuoksi talousjätevesien aiheuttaman kuormituksen vähentäminen on tärkeää vesistön ranta-alueilla.

Kun muut kuin käymälävedet eli pesuvedet puhdistetaan ympäristönsuojelumääräyksissä osoitetulla tavalla ja noudatetaan etäisyysvaatimuksia, ei ojaan johtamisen tai maahan imeyttämisen voida katsoa aiheuttavan pilaantumista.

7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu

Erityistä tarkoitukseen rakennettua pesupaikkaa voidaan edellyttää, jos kyseessä on ammattimainen taikka muutoin laajamittainen pesutoiminta. Näissä tapauksissa jätevesille tulisi olla esikäsittely ennen viemäriin tai maastoon johtamista. Liuotinpesuaineiden johtaminen yleiseen viemäriin voi aiheuttaa häiriötä viemärilaitoksen toiminnassa tai maahan imeyttäminen ympäristön pilaantumista. Siksi liuotinpesuaineita sisältäville pesuvesille edellytetään aina asianmukaista esikäsittelyä riippumatta siitä, miten laajasta pesutoiminnasta on kyse.

Pesutoiminta voitaisiin katsoa ammattimaiseksi, mikäli se täyttää yritys- tai ansiotoiminnan tunnusmerkit. Laajamittainen pesutoiminta voi olla myös muunlaista kuin ammattimaista. Tällaiseksi voitaisiin katsoa esimerkiksi usean kuorma-auton toistuva peseminen. Tällaisesta pesutoiminnasta syntyy paljon jätevesiä, joiden johtaminen ympäristöön aiheuttaa mitä ilmeisimmin ympäristön pilaantumista. Koska pesu myös suoritetaan yleensä painepesulaitteilla ja liuotinpohjaisilla pesuaineilla, on perusteltua edellyttää, että pesu tapahtuu tällaiseen tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla ja pesuvedet käsitellään öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa.

8 § Maalämmön hyödyntämisestä johtuvan ympäristön pilaantumisen estäminen

- 8.1 Lämmönkeruunesteinä käytettävän aineen mahdolliset vuodot voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumista ja vaaraa pohjavedelle.
- 8.2 Energiakaivojen poraamisen yhteydessä voi syntyä merkittäviä määriä kiviainesta, pölyä ja lietettä, joka voi paikallisesti aiheuttaa voimakasta veden samentumista sekä lietteen kertymistä puroihin, noroihin, ojiin ja vesistöihin. Tämä voi aiheuttaa muutoksia vesistön tai muun vesiympäristön elinolosuhteisiin ja pilata vedenlaatua. Viemäriissä liete saattaa aiheuttaa tukkeutumista ja vaikeuttaa jätevedenkäsittelyä tai rikkoo viemäriputkistoja.
- 8.3 Pohjaveden muodostumisalueelle tai vedenottamon suoja-alueelle maalämpöjärjestelmien rakentaminen aiheuttaa pohjaveden pilaantumisriskin. Pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttaa sekä energiakaivojen poraaminen, että mahdolliset lämmönkeruunesteen vuodot. Pohjavesialueelle asennettavat maalämpölaitteistot vaativat pääsääntöisesti ELY-keskuksen

lausunnon mukaisen aluehallintoviraston luvan.

3. LUKU KEMIKAALIEN KÄSITTELY JA VARASTOINTI

9 § Öljy- ja muiden kemikaalisäiliöiden kunnossapito ja tarkastus

- 9.1 Vaarallisten kemikaalien säilyttämistä ja varastointia koskevilla määräyksillä ehkäistään maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen vaaraa. Kemikaalien sijoittaminen suoja-altaaseen, josta vuotojen havaitseminen ja poistaminen on mahdollista, on tärkeää maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi. Vähäisetkin kemikaalivuodot voivat aiheuttaa merkittävää ympäristön pilaantumista
- 9.2 KTM:n päätöksen (344/1963) sääntelyn tarkoittamien tarkastusvälien ulottaminen koskemaan myös muita kuin pohjavesialueita on Ruskon kunnassa perusteltua maanalaisten öljysäiliöiden suuren määrän vuoksi. Maanalaiset öljysäiliöt aiheuttavat maaperän pilaantumisriskin, ja säännöllisellä tarkastamisella voidaan välttää vuotojen syntyminen.
- 9.3 Maanalaisten öljysäiliöiden poistaminen on perusteltua, jotta maaperään ei jää sellaisia säiliöitä, joista voi aiheutua maaperän tai ympäristön pilaantumista. Poikkeus voidaan myöntää, mikäli säiliön maaperään jättämisestä ei aiheudu maaperän pilaantumisen riskiä, säiliön poistaminen on kiinteistön omistajalle taloudellisesti kohtuutonta tai säiliön poistaminen vaarantaa esimerkiksi maaperän kantavuuden suhteessa rakennuksiin.

10 § Polttonesteiden jakelupisteet

Määräys kemikaaleja läpäisemättömästä alustasta on tarpeen, jotta voidaan ehkäistä mahdollisesti esiintyvien vuotojen pääsyn maaperään.

11 § Murskaamon sijoittaminen

Pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi on perusteltua kieltää polttonesteillä toimivan murskausaseman sijoittaminen pohjavesialueille.

4. LUKU MÄÄRÄYKSET JÄTTEISTÄ

12 § Lumenkaatoalueen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

- 12.1 Määräyksessä todetaan ympäristönsuojelulain 20 § yleinen aiheuttamisperiaate, että menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen. Sulamisvedet eivät saa aiheuttaa ympäristön pilaantumista tai roskaantumista.
- 12.2 Kaduilta ja muilta alueilta poistettava lumi saattaa sisältää ympäristön kannalta haitallisia aineita, kuten raskasmetalleja. Pohjaveden tai vesistön pilaantumisriskin vuoksi on perusteltua kieltää lumenkaatoalueen sijoittaminen pohjavesi- ja ranta-alueille.

13 § Eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa

- 13.1 Määräys on tarpeen, sillä Valtioneuvoston asetuksen (843/2017) eräiden jätteiden hyödyntämisestä maanrakennuksessa (MARA) soveltamisalan ulkopuolelle jäävä pienimuotoinen jätteen hyödyntäminen voi aiheuttaa roskaantumista ja maaperän ja ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Määräys ilmoituksen tekemisestä ennen hankkeeseen ryhtymistä on perusteltua, jotta kohteiden ja toiminnan valvonta on mahdollista. Viranomaisen voi myös ilmoituksen saatuaan hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti (HL 6 §) tarvittaessa ohjeistaa hankkeeseen ryhtyvää hakemaan toiminnalle ympäristölupaa tai tekemään MARA-asetuksen mukaisen ilmoituksen valtion valvontaviranomaiselle.

- 13.2 Jätteiden maaperään sijoittamisen kieltäminen pohjavesi-, ranta-alueilla on tarpeen pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Hyödynnetyistä jättemateriaalista voi liueta maaperään haitallisia aineita, jotka voivat kulkeutua pohjaveteen ja vesistöihin.

14 § Rakennusten polttaminen

Rakennusten polttamista ei käsitellä muussa kunnallisessa sääntelyssä eivätkä kokonaiset rakennukset jättesääntelyn mukaisesti ole jätettä, joten määräys on tarpeen, jotta voidaan paikallisesti ehkäistä rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla. Polttamisessa vapautuu runsaasti savukaasuja sekä erilaisia myrkyllisiä yhdisteitä.

Poikkeuksen myöntämisellä voidaan tarvittaessa mahdollistaa esimerkiksi pelastusviranomaisen tai vapaapalokunnan harjoitustoiminta. Asian johdosta tehtävässä päätöksessä voidaan antaa määräyksiä esimerkiksi sammutusvesien johtamisesta ja käsittelystä, etukäteen tehtävistä toimenpiteistä, kuten myrkyllisten tai palamattomien materiaalien poistoista tai muista ympäristönsuojelullisesti tärkeistä asioista tai rajoituksista.

5. LUKU ILMANSUOJELU

15 § Rakennusten huolto- ja kunnostustoimenpiteet ja purkutyöt

Määräyksessä mainituista kunnostustöistä syntyy pölyä tai mahdollisesti myös muita vastaavia päästöjä, kuten höyryjä tai hajuja, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista taikka terveys- tai viihtyisyyshaittaa kohteen läheisyydessä. Ennakkoon toteutetuilla riittäväillä suojaustoimenpiteillä voidaan vähentää haitallisia vaikutuksia ja ehkäistä niiden leviämistä.

6. LUKU MELUNTORJUNTA

16 § Toiminnot, joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusmenettelyä

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitusvelvollisuus syntyy, jos toiminnasta saattaa aiheutua melua, jonka on syytä olettaa olevan melun voimakkuuden, keston tai toistuvuuden vuoksi erityisen häiritsevää lähistöllä asuville, oleskeleville tai työskenteleville.

Ilmoitusvelvollisuuden edellytykset eivät laissa ole tarkkarajaisesti määriteltyjä. Melun erityisen häiritsevyyden arviointi on suoritettava yksittäistapauksissa erikseen, paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtävistä ilmoituksista suurin osa on sen laatuista, että ilmoitusvelvollisuuden edellytysten ei voida katsoa täyttyvän.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n 2 momentin mukaisesti kunta voi antaa ympäristönsuojelumääräyksen toiminnoista, joista ei ole tarpeen tehdä pykälän mukaista meluilmoitusta. Määräyksillä ilmoitusmenettelyä pyritään karsimaan ja kohdistamaan se vain merkityksellistä haittaa aiheuttaviin tapahtumiin ja töihin. Ruskon kunnassa määräyksessä kuvatuista toiminnoista ei ole tarpeen tehdä meluilmoitusta, sillä kyseisten toimintojen sijoituksessa päiväaikaan ja arkipäiviin ei toiminnasta katsota aiheutuvan merkittävää meluhaittaa.

Vaikutuspiirissä oleville asukkaille ja häiriintyville kohteille meluavasta toiminnasta on perusteltua määrätä tiedottamaan, jotta haitankärsijöillä on mahdollisuus ennalta varautua meluhaittaa aiheuttaviin toimintoihin ja tarvittaessa neuvotella toiminnanharjoittajan kanssa esimerkiksi meluntorjuntatoimenpiteistä tai hiljaisista ajoista. Tiedottaminen on perusteltua myös lain esitöiden (HE 84/1999 vp) mukaan, kun poiketaan meluilmoitusmenettelystä.

17 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden, laitteiden ja työvaiheiden rajoittaminen

Määräys on perusteltu meluhaitan torjumisen vuoksi. Määräyksessä mainitaan esimerkiksi koneita, kuten iskuvasara, sirkkeli, kulmahiomakone, lehtipuhallin, ruohonleikkuri tai moottorisaha, joiden yöaikaisen käyttämisen voidaan katsoa aiheuttavan naapuruston kannalta kohtuutonta meluhaittaa, minkä vuoksi niiden yöaikainen käyttäminen on perusteltua kieltää.

Jätteiden kuormaaminen, teiden auki pitäminen ja liukkauden torjunta sekä esimerkiksi hälytysajoneuvojen tai välttämättömien raivaustöiden sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta välttämättömät toimet, kuten esimerkiksi leikkuupuimurin, heinän/viljankuivurin tai sadetuslaitteen käyttö, on rajattu määräyksen ulkopuolelle yleisen turvallisuuden, omaisuudensuojan ja elinkeinojen harjoittamisen turvaamiseksi.

7. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

18 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan määräykset voivat koskea valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista.

Ympäristönsuojelulaissa säädetty valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus on laaja. Ympäristönsuojelulain 172 §:n mukaan viranomaisella on oikeus saada tietoja kaikilta ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa harjoittavilta tai muilta, joihin lain velvoitteet kohdistuvat. Myös viranomaiset ovat velvollisia luovuttamaan tietoja.

Ympäristönsuojelulain 175 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan valvontaviranomainen voisi antaa määräyksen toiminnan ympäristövaikutusten selvittämisestä, jos samalla olisi perusteltua aiheuttaa epäillä toiminnasta aiheutuvan kiellettyä pilaantumista.

Viimeksi mainittu säännös liittyy lain 6 §:n mukaiseen selvilläolovelvollisuuteen, jonka mukaan lähtökohtana on, että kaikilla ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavilla toiminnanharjoittajilla on yleinen velvollisuus olla selvillä toimintansa vaikutuksista.

19 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä.

Poikkeus voidaan myöntää, jos yksittäinen määräys osoittautuu hakijalle kohtuuttomaksi ja poikkeus ei ennalta arvioiden aiheuta ympäristön tai pohjaveden pilaantumista tai pilaantumisen vaaraa. Koska määräyksissä ei voida etukäteen määrittellä kaikkia tilanteita, joissa poikkeuksen myöntäminen olisi tarpeellista, tulisi viranomaisella olla mahdollisuus myöntää poikkeus erityisen syyn niin vaatiessa.

Poikkeamisen yhteydessä tulisi ottaa huomioon, että siitä ei saisi aiheutua määräysten tavoitteiden syrjäytymistä. Myös yleiset hallinto-oikeudelliset oikeusperiaatteet sitovat viranomaisen harkintavaltaa. Asianosaisten oikeusturvan kannalta on tärkeää, että poikkeuksen myöntämismenettelyssä sovelletaan hallintomenettelyä, jolloin esimerkiksi naapureita olisi tarpeen mukaan kuultava. Poikkeuspäätökseen saisi myös hakea muutosta siten kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään.

20 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

20.1 Ympäristönsuojelulain 18 luvussa on säännökset valvonnasta ja hallintopakosta. Ympäristönsuojelumääräysten rikkomistilanteessa voi valvontaviranomainen kieltää jatkamasta tai toistamasta määräyksen vastaista menettelyä tai määrätä täyttämään muulla tavalla velvollisuutensa.

20.2 Ympäristönsuojelulain 184 §:n nojalla voi viranomainen tehostaa antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Toimivalta pakkokeinojen käyttämisessä on aina lautakunnalla.

Ympäristönsuojelulain 224 §:ssä on rangaistussäännös, jonka nojalla voidaan ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tuomita sakkorangaistus yleisessä tuomioistuimessa. Määräysten rikkomistilanteessa voidaan tehdä ilmoitus poliisille esitutkintaa varten. Käytännössä poliisi valvoo ympäristönsuojelumääräysten noudattamista ympäristönsuojeluviranomaisen ohella. Poliisilla on oikeus määrätä sakkorangaistus kunnallisen säännön rikkomisesta siten kuin rangaistusmääräysmenettelylaissa säädetään.

8. LUKU VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET

21 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Koska ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta voidaan tuomita rangaistus ympäristönsuojelulain 224 §:n perusteella, on voimaantulopäivästä määrääminen tärkeää.

Määräysten hyväksymistä koskeva päätös annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on

asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta. Hyväksymistä ja voimaantuloa koskevat kuulutukset voidaan yhdistää.